

Zabezpečení ochrany obyvatelstva při hrozbě nebo vzniku mimořádné události

Barbora Jirásková

Bakalářská práce
2012

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta logistiky a krizového řízení

Ústav krizového řízení

akademický rok: 2011/2012

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Barbora JIRÁSKOVÁ**

Osobní číslo: **L090408**

Studijní program: **B 3909 Procesní inženýrství**

Studijní obor: **Ovládání rizik**

Téma práce: **Zabezpečení ochrany obyvatelstva při hrozbě nebo vzniku mimořádné události**

Zásady pro vypracování:

1. Hlavní úkoly a cíle ochrany obyvatelstva
2. Druhy mimořádných událostí
3. Charakteristika integrovaného záchranného systému a jeho složek
4. Příprava obyvatelstva na mimořádnou událost

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

[1] <http://hzscr.cz/>

[2] Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatření pro krizové stavy.

[3] Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému.

Další odborná literatura dle doporučení vedoucího bakalářské práce.

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Jiří Koch

Ústav krizového řízení

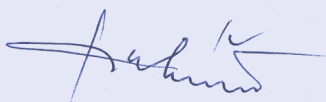
Datum zadání bakalářské práce:

15. prosince 2011

Termín odevzdání bakalářské práce:

11. května 2012

V Uherském Hradišti dne 22. února 2012

prof. Ing. Josef Polášek, Ph.D.
děkan

prof. Ing. Dušan Včar, CSc.
veditel ústavu

Prohlášení

- beru na v domí, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na v domí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk bakalářské práce bude uložen v archivu Fakulty logistiky a krizového řízení Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších předpisů, zejména § 35 odst. 3;
- beru na v domí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití kolního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na v domí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užití své dílo bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (ať do jejich skutečné výše);
- beru na v domí, že pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na v domí, že pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popřímo soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlášení

- že jsem na bakalářské práci pracoval/a samostatně a použitou literaturu jsem citoval/a. V případě publikace výsledků budu uveden/a jako spoluautor/ka;
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

V Uherském Hradišti dne _____ .

_____
podpis studenta/ky

ABSTRAKT

Tématem mé bakalářské práce je Zabezpečení ochrany obyvatelstva při hrozbě nebo vzniku mimořádné události. V bakalářské práci jsem čerpala z domácích zdrojů za posledních deset let. Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. V teoretické části práce je pozornost zaměřena na základní pojmy týkající se ochrany obyvatelstva, jejím uplatněním v současné době a historii. Dále jsem popsala Integrovaný záchranný systém jako nástroj ochrany obyvatelstva. Praktická část je zaměřena na zlepšení pomoci při vzniku mimořádné události a dále na jednotlivé příklady mimořádných událostí a jejich opatření.

Klíčová slova: Ochrana obyvatelstva, mimořádná událost, integrovaný záchranný systém

ABSTRACT

The topic of my bachelor thesis is the Ensuring of protection of the population at threat or formation of emergency. I drew from domestic literary sources over the past ten years. This work is divided into theoretical part and practical part. The theoretical part is focusing on the basic terms related to protection of the population and its using in history and at present time. The other thing I describe is the Integrated Rescue System as an implement for the public protection. Practical part is focusing on making improvements to help in case of exceptional events and deals with individual examples of emergency and its precaution.

Keywords: Protection of the Population, Emergency Situation, Integrated Rescue System

Podkování, motto

Mám vděk patřivěm mým pedagogům, kteří mi pomohli touto cestou ať do samotného závěru mých studií, zejména pak svému vedoucímu bakalářské práce Ing. Jiřímu Kochovi, který mi byl nápomocný svými radami a zkušenostmi.

Dále chci podkovat celé své rodině a přátelům za vytrvalou podporu během studií.

Připravený z údka bývá zaskočen.

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ÁST	10
1 P EHLED ZÁKLADNÍCH POJM	11
1.1 OCHRANA OBYVATELSTVA	11
1.2 MIMO ÁDNÁ UDÁLOST	11
1.3 INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM	11
1.4 ZÁCHRANNÉ PRÁCE.....	11
1.5 LIKVIDA NÍ PRÁCE.....	11
1.6 HAVÁRIE	11
1.7 KRIZOVÁ SITUACE.....	12
2 HISTORIE OCHRANY OBYVATELSTVA V ĚSKÉ REPUBLICE.....	13
3 HLAVNÍ ÚKOLY OCHRANY OBYVATELSTVA.....	15
3.1 VAROVÁNÍ.....	15
3.2 UKRYTÍ.....	16
3.3 EVAKUACE	17
3.3.1 Evakua ní zavazadlo	17
3.3.2 Zásady pro opu-t ní bytu v p ípad ě evakuace.....	18
3.4 NOUZOVÉ P EĚITÍ	18
3.5 PROST ĚDKY INDIVIDUÁLNÍ OCHRANY	19
4 INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM.....	20
4.1 POUĚITÍ INTEGROVANĚHO ZÁCHRANNĚHO SYSTĚMU	20
4.2 ZÁKLADNÍ SLOĚKY INTEGROVANĚHO ZÁCHRANNĚHO SYSTĚMU (DÁLE JEN IZS).....	20
4.3 OSTATNÍ SLOĚKY IZS	20
4.4 KOORDINACE IZS	21
5 KRIZOVĚ ĚZENÍ.....	22
5.1 BEZPE NOSTNÍ RADA STÁTU.....	22
5.2 KRIZOVĚ STAVY	22
II PRAKTICKÁ ÁST	24
6 DRUHY MIMO ÁDNÝCH UDÁLOSTĚ.....	25
7 POMOC P I MIMO ÁDNÝCH UDÁLOSTECH.....	27
7.1 JAK SPRÁVN Ě NAHLÁSIT MIMO ÁDNOU UDÁLOST?.....	27
7.2 CO DĚLAT KDYĚ ZAZNĚ SIRĚNY?.....	28
7.2.1 Druhy signál	28

7.3	JAK SE ZACHOVAT PO SPURTĚNÍ VAROVNÉHO SIGNÁLU V ^{TE} EOBECNÁ VÝSTRAHA	31
8	ANALÝZA MIMO ŘÍZENÝCH UDÁLOSTÍ VE SROVNÁNÍ SE SVĚTEM	32
9	PŘÍKLADY MIMO ŘÍZENÝCH UDÁLOSTÍ A JEJICH OPATŘENÍ.....	34
9.1	OCHRANA OBYVATELSTVA PŘED POHŘÁRY	34
9.2	OCHRANA OBYVATELSTVA PŘED POVODNĚMI	36
ZÁVĚR.....		38
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....		39
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....		41
SEZNAM OBRÁZKŮ		42
SEZNAM TABULEK		43
SEZNAM PŘÍLOH.....		44

ÚVOD

Ochrana lidí mimo územních událostech prošla historickým vývojem. Postupně se chránilo především přírodními živly, válkami, tažením a antropogenními událostmi. V roce 1929 došlo ke vzniku Ústředí obrany obyvatelstva a jeho výbor (například Český červený kříž, hasiči), datuje se prapůvodní vznik a systému IZS. V důsledku hrozby války nebo konfliktu byl v roce 1935 schválen zákon o ochraně a obraně proti leteckým útokům. Vznikla organizace Civilní protiletecké ochrany. Její systém se soustředil na zajištění ochrany obyvatel. V období války byla ochrana obyvatel prováděna s cílem udržení vysokého tempa válečné výroby. Po válce byl budován nový systém, byl však zaměřen na ochranu proti zbraním v případě ozbrojeného konfliktu. V dalších letech se systém změnil pouze dílčími úpravami v závislosti na změnách ve společnosti. Po roce 1989 se hledal nový systém, došlo ke změně hlavního zaměření na civilní ochranu obyvatel. V roce 2001 vznikla nově definovaná ochrana obyvatel, která je součástí IZS.

V životě lidí mohou nastat neočekávané mimo územní události, jako jsou havárie s únikem nebezpečných chemických látek do životního prostředí (radioaktivní havárie, ropné havárie), živelné pohromy (požáry, sesuvy půdy, zemětřesení, záplavy a povodně) a další, které mohou ohrozit zdraví, životy a způsobit rozsáhlé materiální škody. Vlivem nadměrných požadavků lidí na přírodu a nevhodných zásahů do přírodní roviny dochází k obrovskému zatížení ekosystémů a ke vzniku živelných pohrom.

Je potřeba nepodceňovat mimo územní události, ale důsledně se na ně připravit, nebo svou vlastní připraveností můžeme lépe předejít panice a strachu, které vznikají při takových událostech. Připravený člověk dokáže reálněji posoudit vzniklou situaci a také lépe dokáže pomoci sobě, svým blízkým a sousedům.

Bakalářská práce je rozdělena na dvě části. Teoretická část je zaměřena na základní pojmy týkající se ochrany obyvatelstva, jejím uplatněním v současné době a historii. Dále se zabývá charakteristikou integrovaného záchranného systému a krizového řízení. Praktická část je zaměřena na zlepšení pomoci při vzniku mimo územní události a dále na jednotlivé příklady mimo územních událostí a jejich opatření.

Podklady pro vytvoření bakalářské práce byly čerpány z odborné literatury, internetových zdrojů, příslušné právní legislativy, které se dané problematiky týkají.

I. TEORETICKÁ ÁST

1 PŘEHLED ZÁKLADNÍCH POJMŮ

V následujících podkapitolách uvádím definice pojmů, které jsou dle mého názoru důležité k mé bakalářské práci.

1.1 Ochrana obyvatelstva

Jedná se o plnění úkolů civilní obrany a to zejména varování, evakuace, ukrytí a nouzové postupy obyvatelstva a další opatření k zabezpečení ochrany jeho života, zdraví a majetku.

1.2 Mimořádná událost

Mimořádná událost je nečekané působení sil a jevů vyvolaných přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací.

1.3 Integrovaný záchranný systém

Tímto pojmem se rozumí koordinovaný postup jeho složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací.

1.4 Záchranné práce

Jde o činnost k odvrácení nebo omezení bezprostředního působení rizik vzniklých mimořádnou událostí, zejména ve vztahu k ohrožení života, zdraví, majetku nebo životního prostředí, a vedoucího k přežití jejich příčin.

1.5 Likvidační práce

Likvidační práce je činnost k odstranění následků působících mimořádnou událostí.

1.6 Havárie

Havárie je mimořádná událost, respektive člověkem způsobená nehoda či katastrofa, jejíž vedle zničení nebo poškození nějakého stroje, zařízení, budovy, technologického celku, lidského zdraví či života, k rozsáhlým ekologickým nebo hospodářským škodám apod.

1.7 Krizová situace

Mimo žádná událost, při níž je vyhlášen stav nebezpečí nebo nouzový stav, stav ohrožení státu nebo stav válečný. Jedná se o takové stavy, kdy hrozící nebezpečí nelze odvrátit nebo způsobené následky odstranit bez pomocí síly správních orgánů a složek integrovaného záchranného systému. [1]

2 HISTORIE OCHRANY OBYVATELSTVA V ČESKÉ REPUBLICE

Ochrana obyvatelstva ve své historii prošla vývojem, který se odráží i v chápání tohoto pojmu buď v širším, nebo užším slova smyslu.

V širším slova smyslu se jedná o komplex všech činností, směřujících k zabezpečení ochrany obyvatel v případě vzniku jakékoliv mimořádné události, krizové situace nebo při válečném konfliktu, tj. zahrnuje v sobě krizové a havarijní plánování, činnost složek IZS při provádění záchranných a likvidačních prací i výše uvedenou podporu všech opatření ochrany obyvatelstva jako jednotného a nedílného celku.

V užším slova smyslu je chápána pouze jako komplex konkrétních činností, plněných ve prospěch občanů i jejich preventivní přípravou a při provádění represivních opatření k ochraně života, zdraví a majetku, tj. týká se pouze činností úzce spojených s jedincem (případně organickou skupinou lidí), prováděných jim samým nebo v jeho prospěch. Komplex opatření proti těmto nebezpečím můžeme pojmenovat jako ochrana společnosti. [6]

Období organizované ochrany obyvatelstva v našich zemích je možno rozdělit do několika časových úseků :

Od svého vzniku v roce 1935 do roku 1938 představovala civilní protiletectká ochrana historickou etapu existence ochrany obyvatelstva v demokratických podmínkách, která skončila zánikem republiky a vznikem Protektorátu Čechy a Morava a Slovenské republiky.

Poválečné období 1945 - 1951 bylo charakteristické likvidací civilní protiletectké ochrany do roku 1948 a snahou o její znovu vybudování po tomto datu.

Rozmezí let 1951 - 1957 se vyznačovalo vznikem civilní obrany a její výstavbou v duchu centralistického pojetí státu pod přímým vlivem tehdejšího Sovětského svazu se zaměřením na ochranu proti konvenčním zbraňům v případě ozbrojeného konfliktu.

V letech 1958 - 1975 plnila civilní obrana úkoly a opatření, spojené s ochranou obyvatelstva a národního hospodářství proti použití zbraní hromadného ničení v případě ozbrojeného konfliktu. Do řízení civilní ochrany se promítly změny ve státoprávním uspořádání země v roce 1968.

Relativně dlouhá časová etapa 1979 - 1989 byla charakterizována přechodem civilní obrany z resortu federálního ministerstva vnitra k resortu federálního ministerstva obrany, novou koncepcí ochrany obyvatelstva a snahou právně legalizovat činnost civilní obrany při přírodních katastrofách a průmyslových haváriích v době míru.

Další dvě časové etapy 1990 - 1992 a od roku 1993 se týkají činnosti civilní obrany v podmínkách demokratické SFR a samostatné české republiky a odrážejí množství systémových, organizačních a legislativních změn. Mimo jiné i změnu názvu - od roku 1993 se hovoří o civilní ochraně a po přijetí nové legislativy v roce 2000 o ochraně obyvatelstva. [3]

3 HLAVNÍ ÚKOLY OCHRANY OBYVATELSTVA

Ochranou obyvatelstva se rozumí plnění úkolů civilní obrany, zejména varování, evakuace, ukrytí a nouzového přežití obyvatelstva a další opatření k zabezpečení ochrany jeho života, zdraví a majetku. [4]

3.1 Varování

Varování je komplexní souhrn organizačních, technických a provozních opatření zabezpečujících včasné předání varovné informace o reálně hrozící nebo ufi vzniklé mimořádné události vyžadující realizaci opatření na ochranu obyvatelstva.

Jednotný systém varování a informování je v ČR budován od roku 1991. Systém tvoří síť poplachových sirén, které zabezpečují bezprostřední varování obyvatelstva, a dále pak soustava vyzumívacích center, soustava dálkového vyzumění (doprava signálu a informací mezi vyzumívacími centry), soustava místního vyzumění (infrastruktura pro ovládání poplachových sirén a vyzumění osob). HZS ČR má rovněž právo vstoupit do sdlovacích prostředků a informovat obyvatelstvo prostřednictvím televize a rozhlasu.

Obyvatelstvo je v případě hrozby nebo vzniku mimořádné události varováno především prostřednictvím varovného signálu **šV-eobecná výstraha**. Tento signál je vyhlásován kolísavým tónem sirény po dobu 140 vteřin a může zaznít několikrát po sobě v cca 15minutových intervalech. Po tomto signálu bezprostředně následuje mluvená tíslová informace, kterou se sdloví obyvatelstvu údaje o bezprostředním nebezpečí vzniku nebo již nastalé mimořádné události a opatření k ochraně obyvatelstva.

Obrázek 1 Ukázka v-eobecné výstrahy [Zdroj:9]

Obyvatelstvo může být následně informováno i sdělovacími prostředky (rozhlasem, televizí, místním rozhlasem), tzv. mluvícími sirénami, vozidly sloflek integrovaného záchranného systému nebo jiným způsobem o tom, co se stalo a co se má v takovém případě dlat.

Dalším signálem (nikoliv varovným), který sirény mohou vysílat je **šPoflární poplach**, který slouží ke svolání jednotek poflární ochrany. Tento signál je vyhláován p eru-ovaným tónem sirény po dobu 1 minuty. V současné době se v působnosti Hasičského záchranného sboru ČR nachází více než 5 000 sirén (z nichž v t-ínu je možné dálkov ovládat), které pokrývají 85 % obydleného území ČR varovným signálem.

Existuje několik typů sirén: nejmodernější - elektronické, opatřené hlasovým modulem, elektrické rotační - s přijímačem dálkového ovládní, elektrické rotační ovládané místní tlačítkem. Někde jsou umístěny i místní rozhlasy, které umožní vysílání varovného signálu i předání hlasové tísňové informace a jsou zařazeny v systému dálkového ovládní. [4]

3.2 Ukrytí

Ukrytí obyvatelstva se p í mimo ádných událostí zaji-uje v improvizovaných a ve stálých úkrytech.

Improvizované úkryty se budují k ochraně obyvatelstva před úinky světelného a tepelného záření, pronikání radiace, kontaminace radioaktivním prachem a proti tlakovým úinkům zbraní hromadného ničení v případě vyhlášení nouzového stavu nebo stavu ohrožení státu a v době válečného stavu v místech, kde nelze k ochraně obyvatelstva využít stálých úkrytů.

Stálé úkryty slouží k ukrytí obyvatelstva a tvoří je trvalé ochranné prostory v podzemní části staveb nebo stavby samostatně stojící. Svou konstrukcí a vybavením jsou nejlépe uzpůsobeny k ukrytí obyvatelstva. Stavby jsou zpravidla zcela zapuřené pod úrovní terénu.

V současné době je k dispozici 5 178 stálých úkrytů, ochranný systém pražského metra a Strahovského tunelu, které poskytují 1 270 tisíc úkrytových míst. Nejvíce úkrytů se nachází v hlavním městě Praze, v Moravskoslezském, Středočeském a Ústeckém kraji. Nejméně úkrytů je v Libereckém a Jihočeském kraji. [5]

3.3 Evakuace

Evakuace se vztahuje na všechny osoby v místech ohrožených mimořádnou událostí s výjimkou osob, které se budou podílet na záchranných pracích, na řízení evakuace nebo budou vykonávat jinou neodkladnou činnost; přednostně se plánuje pro děti do 15 let, pacienty ve zdravotnických zařízeních, osoby umístěné v sociálních zařízeních, osoby zdravotně postižené, doprovod osob výše uvedených.

Evakuací se zabezpečuje přemístění osob, zvířat, předmětů kulturní hodnoty, technického zařízení, případně strojů a materiálů k zachování nutné výroby a nebezpečných látek z míst ohrožených mimořádnou událostí do míst, která zajišťují pro evakuované obyvatelstvo náhradní ubytování a stravování, pro zvířata ustájení a pro věci uskladnění.

O způsobu provedení evakuace se dozvíte z vysílání českého rozhlasu, české televize nebo z místního veřejného rozhlasu. Vždy je sice závislé na konkrétní situaci, ale vždy je nutné respektovat nařízený způsob evakuace, aby nedošlo ke zbytečné panice a dopravním problémům.[4]

3.3.1 Evakuační zavazadlo

Evakuační zavazadlo se připravuje pro případ opuštění bytu v důsledku vzniku mimořádné události a nařízené evakuace. Jako evakuační zavazadlo poslouží například batoh, cestovní taška nebo kufr. Zavazadlo označte svým jménem a adresou.

Obsahuje zejména:

- základní trvanlivé potraviny, nejlépe v konzervách, dobře zabalený chléb a hlavně pitnou vodu,
- předměty denní potřeby, jídelní misku a příbor,
- osobní doklady, peníze, pojistné smlouvy a cennosti,
- osobní rádio s rezervními bateriemi,
- toaletní a hygienické potřeby,
- léky, svítilnu,
- náhradní prádlo, oděv, obuv, plátno, spací pytel nebo přikrývku,
- kapesní nůž, zápalky, šití a další drobnosti.

3.3.2 Zásady pro opuštění bytu v případě evakuace

- uhasíte otevřený oheň v topidlech,
- vypnete elektrické spotřebiče (mimo ledničku a mrazničku),
- uzavřete přívod vody a plynu,
- ověřte, zda i sousedé v dílně mají opustit byt,
- nezapomeňte dle potřeb vložit do kapsy od vás cedulku se jménem a adresou,
- kočky a psy si vezmete s sebou v uzavřených schránkách,
- exotická zvířata, která potřebují delší dobu, nechejte doma, zásobte je před odchodem potravou,
- vezmete evakuační zavazadlo, uzamknete byt, na dveře dejte oznámení, že jste byt opustili a dostavte se na určené místo. [4]

3.4 Nouzové příkazy

Zabezpečení opatření nouzového příkazu představuje souhrn činností a postupů v rámci příslušných orgánů, dalších zainteresovaných subjektů a samotných obyvatel prováděných s cílem minimalizovat negativní dopady mimořádných událostí a krizových situací na zdraví a životy postíženého obyvatelstva.

Opatření nouzového příkazu navazují na evakuaci obyvatelstva z postíženého území nebo jsou realizována přímo v prostoru mimořádné události nebo v zóně havarijního plánování. Tato opatření jsou rozpracována v Plánu nouzového příkazu, který je součástí havarijního plánu kraje. Plán nouzového příkazu obyvatelstva obsahuje:

- nouzové ubytování,
- nouzové zásobování potravinami,
- nouzové zásobování pitnou vodou,
- nouzové základní služby obyvatelstvu,
- nouzové dodávky energií,
- organizování humanitární pomoci a
- rozdělení odpovědnosti za provedení opatření pro nouzové příkazy obyvatelstva.

3.5 Prostředky individuální ochrany

K bezprostřední ochraně před toxickými úhynky nebezpečných látek se lze chránit improvizovanými prostředky pro ochranu dýchacích cest a povrchu těla. Základním principem improvizované ochrany je využití vhodných odvětvích součástí, které jsou k dispozici v každé domácnosti a pomocí kterých je možné chránit jak dýchací cesty, tak celý povrch těla. Při použití této ochrany je třeba dbát následujících zásad:

- celý povrch musí být zakryt, fládné místo nesmí zůstat nepokryté,
- všechny ochranné prostředky je nutno co nejlépe utěsnit,
- k dosažení vyžadovaných ochranných účinků kombinovat více ochranných prostředků nebo použít odvětvích v několika vrstvách.

Improvizovaná ochrana dýchacích cest a povrchu těla je určena:

- k přesunu osob do stálých úkrytů,
- k úniku ze zamořeného území,
- k přečkání zamořeného prostoru,
- k ochraně v ochranném prostoru jednoduchého typu,
- k evakuaci obyvatelstva. [4]

4 INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM

4.1 Použití integrovaného záchranného systému

Integrovaný záchranný systém se používá v případě vzniku mimořádné události a při potřebě provádět souasná záchranná a likvidační práce dvěma anebo více složkami integrovaného záchranného systému. [2]

Integrovaný záchranný systém vymezuje zákon č. 239/2000 Sb. Jeho základy však byly položeny již v roce 1993. Integrovaný záchranný systém vznikl jako potřeba každodenní spolupráce hasičů, zdravotníků, policie a dalších složek při řešení mimořádných událostí. Vždy, když bylo nutné spolupracovat při řešení v téže události, vždy byl zájem spolupracovat a využívat to, s kým se spolupracuje, pro dosažení rychlé a účinné záchrany nebo likvidace mimořádné události. Spolupráce na místě zásahu uvedených složek v jaké formě existovala vždy. Avšak odlišná pracovní náplň a pravomoci jednotlivých složek zakládaly a zakládají nutnost určitě koordinace postupů. [8]

4.2 Základní složky integrovaného záchranného systému (dále jen IZS)

Základní složky drží nepřetržitou pohotovost a na místo události vyjíždí prakticky okamžitě po jejím nahlášení. Jejich pomoc je vyřadována přes operační střediska prostřednictvím linek tísňového volání.

Základní složky IZS:

- Hasičský záchranný sbor
- Policie ČR
- Zdravotnická záchranná služba
- jednotky požární ochrany za azeny do plošného pokrytí

4.3 Ostatní složky IZS

Ostatní složky poskytují plánovanou pomoc na vyřadání. To znamená, že mají uzavřené dohody, na základě kterých jsou zapojovány do řešení událostí. Jejich pomoc je vyřadována přes operační střediska IZS.

Ostatní složky IZS tvoří:

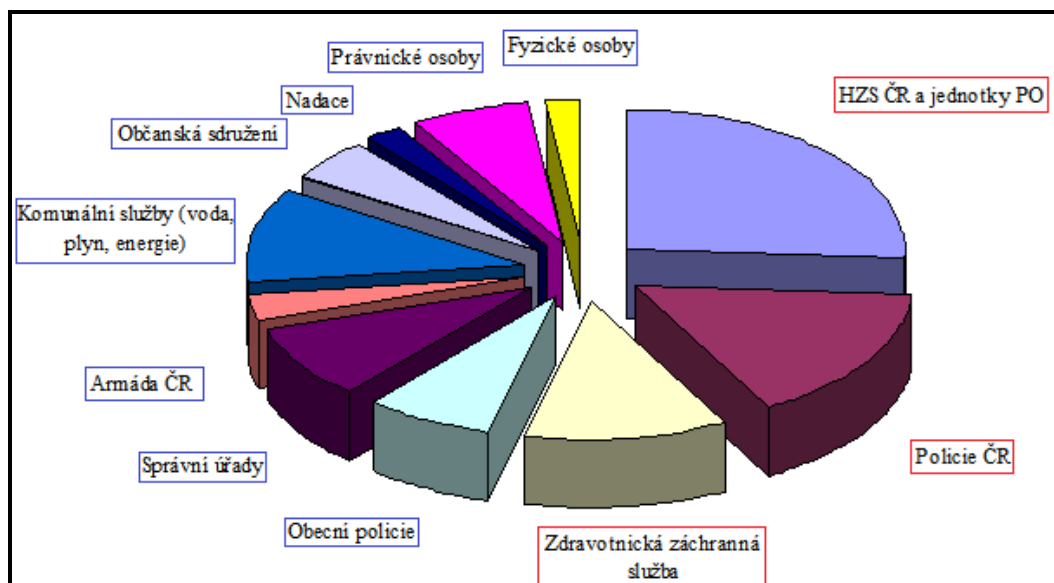
- vylučovací síly a prostředky ozbrojených sil
- havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby
- orgány ochrany veřejného zdraví
- za řízení civilní ochrany
- neziskové organizace a sdružení občanů, které lze využít k záchranným a likvidačním pracím

4.4 Koordinace IZS

Koordinace IZS a jeho složek byla svěřena do rukou Hasičského záchranného sboru, jehož operační střediska plní také funkci operačního a informačního střediska IZS (OPIS IZS). Na tato střediska jsou svedeny linky tísňového volání 112 a 150.

Tato střediska tvoří:

- operační střediska HZS kraj (OS HZS kraj)
- operační a informační středisko MV ústředí generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR (OPIS G HZS ČR) [6]

Obrázek 2 Podíl zapojení složek do IZS [Zdroj:10]

5 KRIZOVÉ ŘÍZENÍ

Krizovým řízením se rozumí souhrn řídicích činností v ceně příslušných orgánů zaměřených na analýzu a vyhodnocení bezpečnostních rizik, plánování, organizování, realizaci a kontrolu činností prováděných v souvislosti s řešení krizové situace. Podle zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení o změnách kterých zákon ve znění pozdějších předpisů je koordináčním orgánem v přípravě krizové stavy ministerstvo vnitra. [4]

5.1 Bezpečnostní rada státu

Bezpečnostní rada státu je stálý pracovní orgán vlády, který v rozsahu povolení stanoveném vládou koordinuje a vyhodnocuje problematiku bezpečnosti. Rada připravuje vládní návrhy k jejímu zajištění. Základním úkolem BRS je podílet se na tvorbě spolehlivého bezpečnostního systému státu, zabezpečovat kontrolu a koordinaci opatření k zajištění bezpečnosti České republiky a mezinárodních závazků. BRS vyhodnocuje a koordinuje problematiku bezpečnosti Rada připravuje vládní návrhy opatření k jejímu zajištění. BRS tvoří předseda vlády a další členové vlády podle rozhodnutí vlády. Prezident má právo účastnit se schůzí BRS, vyřadovat od ní a jejích členů zprávy a projednávat s ní nebo jejími členy otázky, které patří do jejich působnosti. Jednání BRS se mohou na základě usnesení vlády o BRS účastnit podle potřeby i další ústavní instituce, vedoucí jiných správních úřadů, kteří nejsou členy BRS, guvernér NB a představitelé orgánů územní samosprávy a další odborníci. [7]

5.2 Krizové stavy

Stav nebezpečí vyhlásí hejtman kraje v případě, kdy jsou ohroženy lidské životy, zdraví, majetek a životní prostředí a toto ohrožení nelze odvrátit běžnou činností správních úřadů a složek IZS. Tento stav může být vyhlášen pro území celého kraje, nebo jen pro jeho část. Stav nebezpečí může být vyhlášen na maximálně 30 dní, jeho prodloužení musí schválit vláda.

Nouzový stav vyhláší vláda v případě živelných pohrom, ekologických nebo průmyslových havárií, nehod nebo jiného nebezpečí, které ve značném rozsahu ohrožují životy, zdraví nebo majetkové hodnoty anebo vnitřní pořádek a bezpečnost. V případě nebezpečí z prodlení může nouzový stav vyhlásit předseda vlády. Jeho rozhodnutí vláda schvaluje dodatečně.

Stav ohrožení státu vyhláší Parlament ČR, je-li bezprostředně ohrožena svrchovanost státu nebo územní celistvost státu nebo jeho demokratické základy.

Válečný stav vyhláší Parlament ČR, je-li Česká republika napadena nebo je-li třeba plnit mezinárodní smluvní závazky o společné obraně proti napadení.

V době vyhlášení krizových stavů mohou být omezeny některá občanská práva, například právo shromáždění a volného pohybu. Krizové stavy také bývají vyhlášeny z důvodu umocnění rychlé likvidace následků mimořádné události, protože je možné využít rychlejší postup. [6]

II. PRAKTICKÁ ÁST

6 DRUHY MIMO ÁDNÝCH UDÁLOSTÍ

Mimo ádné události se nevyhýbají ani na í zemi. Ohroflují nás pofláry, záplavy, zem t esení, laviny, vich ice, uragány, tornáda, hromadná ne-t stí v doprav , výbuchy apod. lov k si ve-kerá rizika, která nás ohroflují, obvykle uv domuje afl po havárii, nehod í p írodní pohrom . Nebezpe í je celá ada a nelze dát návod, co d lat p i v-ech moflných mimo ádných událostech. Alespo je moflné upozornit na moflná nebezpe í, dát stru ný návod, jak se p i-pravit na moflnost vzniku mimo ádné události a co d lat, kdyfl k ní dojde. Ve vysp lých zemích sv ta je kladen d raz na výchovu obyvatel, na jejich p íravenost pro p ípad vzniku mimo ádné události. Anifl si to uv domujeme, lov k, který je p íravený, zvládne reáln ji posoudit vzniklou situaci a dokáfle pomoci nejen sob , ale i svým blízkým, p átel m, souse-d m a p edev-ím d tem. Ochránit si zdraví a flivot zvládne v p ípad hrozícího nebezpe í pouze ten, kdo p ípadná rizika v as rozezná a kdo ví, jak se v takové situaci zachovat. Úkon m zachra ujícím zdraví a flivot se musíme u it jifl od d tství.

V-ichni ob ané eské republiky mají právo na zdravý a bezpe ný flivot a také na ochranu svého majetku. Av-ak existuje ada situací ó mimo ádných událostí, kdy je toto právo naru-eno.

Mimo ádné události jsou rozd leny:

- flivelné pohromy
- Havárie s únikem nebezpe ných látek
- Ostatní události

len ní mimo ádných událostí je zobrazeno na obrázku íslo 3.

Mimořádné události		
Živelní pohromy	Havárie s únikem nebezpečných látek	Ostatní události
<p>záplavy a povodně, záplavy vzniklé rozrušením vodních děl (hráze rybníků, přehrad apod.), táním sněhu</p> <p>vichřice, sněhové a námrazové kalamity, orkán, tornádo</p> <p>sesuvy půdy a svahové pohyby, zemětřesení, sopečný výbuch</p> <p>extrémní chlad a teplo, pád meteoritu</p> <p>velké lesní požáry</p>	<p>havárie v chemickém provozu</p> <p>výbuchy plynovzdušných směsí</p> <p>radiační havárie</p> <p>ropné havárie</p>	<p>teroristický čin</p> <p>anonymní oznámení o uložení bomby</p> <p>nebezpečná zásilka, podezřelé zavazadlo</p> <p>epidemie nakažlivých nemocí lidí a zvířat (např. salmonelóza, prasečí mor, ptačí chřipka)</p> <p>rozsáhlé dopravní havárie (hromadné autohavárie, velká železniční neštěstí, letecké katastrofy)</p>

Obrázek 3 *klasifikace mimořádných událostí* [Zdroj:11]

7 POMOC P I MIMO ÁDNÝCH UDÁLOSTECH

Každý z nás se může dostat do situace, kdy se stává postiženým, případně ústředníkem nebo svdkem nějaké mimoádné události, která ohrohuje naše zdraví, majetek, bezpečnost nebo život.

7.1 Jak správně nahlásit mimoádnou událost?

Pokud se staneme svdkem nebo ústředníkem mimoádné události, musíme tuto událost oznámit na jednu z linek tísňového volání. Měli bychom volat na linku, která má k dané situaci nejbližší. Avšak nejlépe zavoláme na tísňové číslo, musíme udělat vše pro vlastní bezpečí, uklidnit se a zorientovat se v okolí. Během hovoru musíme mluvit klidně, srozumitelně a pomalu.

158 Policie Ró násilí, krádež, nález mrtvé osoby, nález podezřelého předmětu atd.

155 Zdravotnická záchranná služba Ró ohrožení zdraví nebo života osob.

150 Hasiči Ró výbuch, únik nebezpečných chemických látek, technické havárie, požár, atd.

156 Místská (obecní) policie Ró (pokud je v obci nebo městě) Ró rušení nočního klidu, vandalismus, drobná kriminalita atd.

112 Jednotné evropské číslo tísňového volání Ró na této lince obsluhující operátoři hovoří i bilingvními svtovými jazyky. Provozuje ji Hasičský záchranný sbor R.

Linky jsou bezplatné, můžeme na ně volat i z mobilních telefonů bez SIM karty a kreditu. Lze volat 24 hodin denně.

Operátorovi nahláste:

Co se stalo?

Popis události a rozsah, počet postižených osob, například: Hlásím požár bytu ve 2. patře panelového domu, dům má 4. patra.

Kde se to stalo?

Přesná adresa nebo popis místa události, např. V Napajedlech na Smetanov ulici číslo 1978.

(vzhledem ke shodným názvům ulic v mnoha obcích ČR je nutné uvádět i název obce, ve které se nacházíte, popř. i okres!)

Kdo volá?

Jméno a kontakt na volajícího, např. Jmenuji se Barbora Jirásková, moje telefonní číslo je 1

Nezávězte, je možné, že operátor bude mít další dotazy. Po ukončení hovoru nevypínejte telefon, operátor může volat zpět pro upřesnění nebo ověření údajů

7.2 Co dlat když zazní sirény?

Systém varování a informování je v ČR budován od roku 1991. Systém tvoří síť poplachových sirén, které zabezpečují varování obyvatelstva. HZS v ČR má také právo vstupovat do sdělovacích prostředků a informovat obyvatelstvo prostřednictvím televize a rozhlasu. Sirény - prostředek k varování obyvatelů před hrožícím nebezpečím. Každý občan ČR by měl vědět, jaké druhy sirén existují, co který signál znamená a hlavně jak se zachovat v případě, pokud tento signál zazní. Všeobecná výstraha je jediným varovným signálem určeným obyvatelstvu. Další signály sirén určené profesionálům jsou zkouška sirén a požární poplach. Obyvatelstvo může být informováno i pomocí sdělovacích prostředků (televize, rozhlas), tzv. mluvícími sirénami, vozidly sloflek IZS nebo jiným způsobem o tom, co se stalo a co se má v takovém případě dlat.

7.2.1 Druhy signál

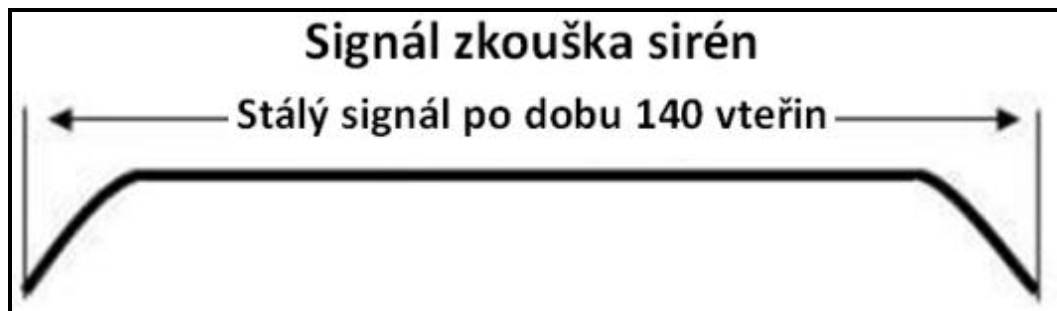
Všeobecná výstraha ó tento signál je vyhlášen kolísavým tónem sirény po dobu 140 vteřin a může zaznít ikrát po sobě v cca třímínutových intervalech. Po akustickém tónu sirény bude následovat bezprostřední tísňová informace, pro vyrozumění obyvatelstva o hrožící nebo již vzniklé mimořádné události. Poté bude nutné se ukryt nebo opustit ohrožený prostor a dodržovat stanovená opatření.

Varovný signál "Všeobecná výstraha" je doprovázeno verbální informací podle druhu hrozby nebo mimořádné události (tabulka 2 a 6 podle níže uvedené tabulky), kterou ohlašuje a ukončuje gong.

GONG"Všeobecná výstraha! Všeobecná výstraha! Všeobecná výstraha! Sledujte vysílání českého rozhlasu, televize a regionálních rozhlasů. Všeobecná výstraha! Všeobecná výstraha! Všeobecná výstraha!"GONG

Zkouška sirén – tento signál je nejčastější. Měly by ho slyšet každou první středu v měsíci v 12.00 hodin. Ovšem se tak funguje systém. Jedná se o nepřerušovaný tón sirény po dobu 140 sekund a v některých obecních rozhlasích je doprovázeno informací **šZkouška sirén**".

GONG"Zkouška sirén! Zkouška sirén! Zkouška sirén! Právě probíhá zkouška sirén. Zkouška sirén! Zkouška sirén! Zkouška sirén!"GONG

Obrázek 4 Signál zkouška sirén [Zdroj:vlastní]

Požární poplach – slouží pouze ke svolání jednotek požární ochrany k výjezdu na zásah. Signál šPožární poplach" je **1x nepřerušovaný tón po dobu 60 sekund**, u elektronické sirény **napodobující zvuk trubky HÓ- Í, HÓ- Í**. (obrázky)

GONG"Požární poplach, požární poplach, požární poplach. Svolání hasičů, svolání hasičů. Byl vyhlášen požární poplach, požární poplach"GONG

Obrázek 5 Signál požární poplach [Zdroj:vlastní]

Nebezpečí zátopové vlny

GONG"Nebezpečí zátopové vlny! Nebezpečí zátopové vlny! Ohrožení zátopovou vlnou! Sledujte vysílání českého rozhlasu, televize a regionálních rozhlasů. Nebezpečí zátopové vlny, nebezpečí zátopové vlny! "GONG

Chemická havárie

GONG"Chemická havárie! Chemická havárie! Chemická havárie! Ohrožení únikem kódi-
vin. Sledujte vysílání českého rozhlasu, televize a regionálních rozhlasů. Chemická havárie,
chemická havárie, chemická havárie! "GONG

Radioaktivní havárie

GONG"Radioaktivní havárie! Radioaktivní havárie! Radioaktivní havárie! Ohrožení únikem radioaktiv-
ních látek. Sledujte vysílání českého rozhlasu, televize a regionálních rozhlasů. Radioaktivní
havárie, radioaktivní havárie, radioaktivní havárie! "GONG

Výborným nápadem jsou mluvící sirény, jelikož z jednotlivých signálů lidé trochu poznají,
který signál co znamená a jak se mají zachovat.

Myslím, že by byla potřeba rozvíjet komunikační kanály i o moderní technologie jako jsou
mobilní telefony a internet, jelikož většina obyvatel nezná varovné signály a neví jak se za-
chovat v takové situaci. Návrh na realizaci je takový:

Umožnit, aby si občan mohl zaregistrovat email nebo telefonní číslo na úřadu pro zasílání
výstrah a varování. Dále zřídit informační server, kde by v případě vzniku mimořádné udá-
losti bylo možné zjistit co se děje.

7.3 Jak se zachovat po spuštění varovného signálu v obecná výstraha

Vyhledat úkrytí v nejbližší budov . Tou může být obchod, úřad, kancelář, soukromý byt i veřejná budova. Pokud přijede zrovna automobilem, tak zaparkuje automobil a vyhledá úkrytí v nejbližší budov . Jděte raději do vyšších pater budovy. V tina-kodlivin je tlak níhší než v níhší, a proto je nebezpečné hledání úkrytu před nimi v přízemí nebo ve sklep . Látky lehké než vzduch jsou naproti tomu prchavé, rychle stoupají vzhůru do atmosféry, a proto vás v budov se zavřenými okny zpravidla neohrozí. Také zkontrolujte, že lidé ve vašem okolí slyšeli varovný signál, případně pomozte dětem, starým lidem a zdravotně postiženým. V budov zůstaňte, dokud neobdržíte informace o tom, že ohrožení pominulo.

V budov , ve které se nacházíte, zavřete okna a dveře. Vypněte vlnění nebo klimatizaci a ucpněte ventilační otvory a okenní rámy a otvor pod dveřmi do místnosti. Nejméně se používají deky a izolační pásy, a pokud nemáte tuto možnost, použijte své vlastní oblečení.

Informace o tom co se stalo, uslyšíte v mimořádných zpravodajských hromadných informacích prostředcích. Vždy poslechneme pokyny, je-li výhodnější okamžitá evakuace nebo úkrytí.

8 ANALÝZA MIMO ÁDNÝCH UDÁLOSTÍ VE SROVNÁNÍ SE SV ĚM

eská republika ve srovnání se sv ěm z stává u-et ena následk známých mimo ádných událostí. A pro ? Na na-em území se v bec nevyskytují zem t esení, velké ropné havárie, tsunami apod. Ale i tak mohou jiné mimo ádné události nastat. A ty mohou zp sobit jak ztráty hospodá ské, tak i obyvatelstvu eské republiky. Jsou to nap íklad dopravní havárie, povodn , pořlárý, zhor-ení řivotního prost edí. Proto existují opat ení proti kařdē mimo-ádné události.

Tyto opat ení lze rozd ělit na 3 slořky:

- preventivní řo jedná se o opat ení zabra ůjící vzniku mimo ádné události
- represivní - jedná se o zásah v dob , kdy se odehrává mimo ádná událost
- renova ní řo kde cílem je nejprve zachránit osoby, zví ata, materiál atd.

V obrázku jsem se zam ěřila na p ehled krizových stav ů vyhlá-ených v letech 2002 řo 2011 v eské republice. Zjistila jsem, ře v historii byly vyhlá-eny pouze dva krizové stavy řo stav nebezpe í a nouzový stav. Válē ný stav nebyl nikdy v ĚR vyhlá-en. D vody t chto krizových stav ů jsou povodn , tornádo, padající skály, orkán atd. V roce 2011 nebyl vyhlá-en řlādny krizový stav.

Rok	Druh KS	Četnost	Důvod
2002	Stav nebezpečí	2x	padající skály
2002	Nouzový stav	5x	povodně srpen
2002	Stav nebezpečí	5x	povodně srpen
2002	Stav nebezpečí	15x	povodně srpen
2004	Stav nebezpečí	1x	tornádo
2004	Stav nebezpečí	1x	padající skály
2005	Stav nebezpečí	1x	porucha na vodním díle
2006	Stav nebezpečí	7x	jarní povodně
2006	Nouzový stav	7x	jarní povodně
2006	Stav nebezpečí	1x	sklad NL
2007	Nouzový stav	1x	orkán
2009	Stav nebezpečí	5x	bleskové povodně
2010	Stav nebezpečí	3x	povodně
2011	nebyl vyhlášen		

Obrázek 6 P ehled krizových stav vyhlá-ených v R [Zdroj:vlastní]

9 P ÍKLADY MIMO ÁDNÝCH UDÁLOSTÍ A JEJICH OPAT ĚNÍ

9.1 Ochrana obyvatelstva p ed pořárý

Zde je dle mého názoru sou asný stav dostate ný. Sou ásti IZS je Hasi ský záchranný systém (dále jen HZS), jejímž základním posláním je chránit řivoty, zdraví obyvatel a majetek p ed pořárý. HZS je z řízen ze zákona . 238/2000 Sb. o Hasi ském záchranném sboru R. Krom profesionálních hasi ř jsou v na-í republice také sbory dobrovolných hasi ř. V-ichni jsou dob e-koleni a vycvi eni a mají k dispozici n kolik druh hasicích p řstroj .

Pořár, který je mořno charakterizovat jako neřádoucí, neovládané a zpravidla jifl neovladatelné ho ení, p edstavuje jeden z ni řvých řivl . Na rozdíl od zem t esení ř povodní, kterým nelze zabránit, vzniká pořár v ad p řpad z d vo du nedbalosti, neopatrnosti nebo úmyslu řlov ka. Ve řkolách, v domácnostech, ale i na parkovi-tích je dnes mořné instalovat pořární detektory a hlási e pro rychlé a hromadné varování osob p řítomných v objektu. Pořár je řasto druhotným ú inkem n kterých dal-ích mimo řdných událostí, nehod, havárií ř technických poruch. Pořárý zp sobují ro n mnohamilionové řkody a řasto ni ř zdraví a lidské řivoty.

Naprostá v t-ina pořár ř lesích, ale i jiných p řrodních porostech je zp sobena lidskou nedbalostí. Kou ení v lese je ze zákona zakázáno, rozd lávat a udrřovat otev ený ohe řze jen na k tomu vyhrazených místech.

P říiny pořár ř se neustále opakují. Jedná se nap řklad o vypalování porost , neopatrnost ku řák , zakládání ohn , nedbalost p ř pouřívání elektrických a jiných tepelných spot ebi řa nesprávná obsluha topidel řeho druhu. V řeské republice jsou mén řasté pořárý vzniklé p sobením p řrodních řivl , jako nap . samovznícením p ř vysokých teplotách anebo bleskem.

Postup v p řpad pořáru

P edcházení pořár ř se týká nás řech. Každá osoba je povinna v souvislosti se zdoláním pořáru:

- provést nutná opat ení pro záchranu ohrořených osob,

- uhasit požár, jestliže je to možné, nebo provést nutná opatření k zamezení jeho šíření, k tomu slouží tyto hasicí přístroje

Vodní hasicí přístroj	je vhodný k hašení pevných látek jako jsou dřevo, papír, textil, seno, sláma apod. Není vhodný k hašení hořlavých kapalin - benzín, nafta, ředidla, a pevných látek jako jsou guma, vosk, dehet, plast apod. Nesmí se používat k hašení zařízení pod elektrickým proudem, motorů, strojů a na likvidaci požárů lehkých kovů.
Pěnový hasicí přístroj	je vhodný k hašení pevných látek a hořlavých kapalin – dřevo, papír, seno, textil, plasty, nafta, benzín. Není vhodný k hašení polárních kapalin – aceton, alkoholy, líh, étery. Nesmí se používat k hašení zařízení pod elektrickým proudem a na likvidaci požárů lehkých kovů.
Práškový hasicí přístroj	je vhodný k hašení pevných látek (dřevo, papír, textil plasty), hořlavých kapalin (náterové hmoty, ředidla), hořlavých plynů, elektrických zařízení. Je nevhodný k hašení pevných rozvířitelných látek - hořlavé prachy, na hašení jemné mechaniky. Nesmí se používat na hašení požárů lehkých kovů (hliníkové slitiny, elektron, hořčíkové slitiny a třísky těchto kovů).
Halonový hasicí přístroj	je vhodný k hašení hořlavých kapalin, elektrických zařízení pod proudem, počítačové techniky. Není vhodný k hašení požáru pevných látek. Nesmí se používat na hašení požárů lehkých kovů a žhoucích látek POZOR! V nevětraných uzavřených prostorech jeho použití způsobuje nebezpečí vzniku toxických plynů.
Sněhový hasicí přístroj	je vhodný k hašení hořlavých kapalin, hořlavých plynů, elektrického zařízení pod proudem. Není vhodný k hašení požáru lehce rozvířitelných látek (piliny, cukr, mouka, hobliny apod.). POZOR! Nebezpečí vzniku omrzlin při uchopení kovových částí přístroje za provozu bez ochrany rukou.

Obrázek 7 Použití hasicích přístroj [Zdroj:11]

- ohlásit neodkladně na určeném místě vzniklý požár nebo zabezpečit jeho ohlášení (na linku tísňového volání - 150),
- poskytnout osobní pomoc jednotce požární ochrany na výzvu velitele zásahu, velitele jednotky požární ochrany nebo obce.

Každý rok se vedou statistiky o počtu požárů, -kodách, které byly napáchány, kolik z nich bylo usmrceno osob, popřípadě zraněno. Jako příklad uvádím tabulku číslo 1, kde je pohled požárů z roku 1996 do 2001.

Tabulka 1 Pořádky pohled 1996 až 2001 [Zdroj:12]

Rok	Počet požárů	Úkoda v Kč	Usmrceno osob	Zraněno osob
1996	21 539	1 345 497 700	118	1 037
1997	21 540	1 229 951 200	135	1 026
1998	24 041	1 902 566 000	96	1 123
1999	20 857	2 088 610 700	105	934
2000	20 919	1 426 340 200	100	975
2001	17 285	2 054 670 000	99	881

9.2 Ochrana obyvatelstva před povodněmi

Ochrana před povodněmi je zabezpečována podle zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon). Ochrana před povodněmi, jde především o opatření k zamezení a předcházení škod při povodních na životech, majetku obyvatelstva a na životním prostředí.

Povodeň je přírodní katastrofa. Povodně vznikají kvůli nadměrnému množství srážek, které koryta pojmu, a tak se voda vylije mimo ně. Také může vzniknout přetečením i protřfěním přehrady nebo jiné vodní plochy. Další důvodem může být rychlé tání sněhu, který stéká z hor a systém vodou nestačí odvádět.

Hydrologové monitorují stav vody v řekách, pokud se hladina zvýší, vyhlásí se stupňová povodňová aktivita.

První stupeň (stav bdlosti) – vyhlásí se při stoupání vodní hladiny.

Druhý stupeň (stav pohotovosti) - vyhlásí se ve chvíli, kdy vzniká sama povodeň, zasedá povodňová komise.

Třetí stupeň (stav ohrožení) - voda začíná ohrožovat obydlená místa, hrozí nebezpečí ohrožení životů a majetku v místech, kde se voda rozlévá. Může se vyhlásit ve chvíli, kdy hrozí protřfění vodního díla.

Na českém území se povodně zaznamenávaly od začátku 12. století. Myslím si, že v současnosti jsou povodně mnohem méně časté, než bývaly v minulosti. Dříve se s nimi více počítalo. Ve staré Praze se domy stavěly, aby byly dvoje dveře, tudíž voda jimi mohla proudit. Dobrým příkladem jsou i železnice, nebo koleje se vždy stavěly na náspech ve výšce, kam voda podle zkušeností nedosáhla.

V současné době Česká republika by měla více pracovat na protipovodňových opatřeních například aktivací stabilních protipovodňových zábran (klapky v kanalizaci, vrata), stavba mobilních protipovodňových hrází znázorněno na obrázku číslo 8. Bylo by žádoucí motivovat i samotné občany, aby se sami podíleli na ochraně před povodněmi, aby stavby již svojí konstrukcí braly ohled na možné zatopení.

Obrázek 8 Protipovodňové hrzení [Zdroj:13]

Českou republiku postihly v posledních letech dvě velké povodně.

červencové povodně v letech 1997, které byly především na Moravě a přinesly došlo ke ztrátě 60 lidských životů a materiální škody dosáhly částky 63 miliard korun. V roce 2002 zasáhly území, kde došlo ke ztrátě 17 lidských životů, a celkové škody dosáhly 73 miliard korun.

ZÁV R

Každý člověk je p sobením na své okolí a flivotní prostředí potencionálním p vodcem mimo ádných událostí, proto je v zájmu společnosti, aby každý z nás zodpov dn p istupoval k prevenci rizik mimo ádných událostí. A koliv pr b h v t-iny mimo ádných událostí nemusí být pln pod kontrolou človka, ni ivé následky mohou být minimalizovány ú innými opat eními a p ípraveností ob an i záchranných sloflek.

Ochrana obyvatelstva v eské republice byla vřdy na dobré úrovni a ve sv t se udržujeme na jednom z p edních míst.

Bakalá ská práce nabídla p ehled základních pojm , historii ochrany obyvatelstva v eské republice, její hlavní úkoly a dále poufítí Integrovaného záchranného systému. V praktické ásti jsem se zam íla na jednotlivé druhy mimo ádných událostí. V následujících kapitolách je v nována pozornost jednotlivým fázím informování. Je zde zpracována innost ob ana po obdrfení varovného signálu V-eobecná výstraha. Dále práce rovn fl popisuje analýzu mimo ádných událostí ve srovnání se sv tem, kde je zpracován p ehled krizových stav vyhlá-ených na území eské republiky. Záv r práce je v nován jednotlivým druh m mimo ádných událostí a jejich opat ení a postup v p ípad ohrofení.

Cílem mé práce bylo, aby ob ané byli informováni a p ípraveni na mimo ádné události, protofe každý člověk se musí vyrovnat s trvalou p ítomností jisté míry nebezpe í. elit mu není snadné, je to v-ak jediný zp sob, jak tomu p edcházet. Hlavní problém vidím v neochot lidí p íjímat n jaká opat ení, pokud se to netýká p ímo jejich vlastní osoby nebo majetku.

P ekonávat tyto bariéry je obtífné, a proto základním prvkem musí být budování d v ry mezi ob any a slofkami bezpečnostního systému, ale p edev-ím samotný ob an, který svým zodpov dným p ístupem k organizované p íprav obyvatelstva bude aktivní.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] SMETANA, Marek; KRATOCHVÍLOVÁ, Danuše. *Integrovaný záchranný systém a jeho složky*. 1. vydání. Ostrava: Presssystem s. r. o., 2007. 131 s. ISBN 978-80-7368-337-5.
- [2] Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- [3] ROSICKÁ, Zdena. *Krizové řízení a ochrana obyvatelstva*. 1. vydání. Brno: Raířnova vysoká škola s. r. o., 2007. 173 s. ISBN 978-80-87001-07-3.
- [4] TĚŠÍK, Vladimír; TOMEK, Miroslav; HRUTKA, Miloslav. *Krizové řízení v malých a středních podnicích*. 1. vydání. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2009. ISBN 978-80-7318-867-2.
- [5] Asociace lidí zdravotnických záchranných služeb a Integrovaného záchranného systému České republiky. *Hasičský záchranný sbor*. [online]. [cit. 2011-12-07]. Dostupné z www: <<http://www.ar-zzs.cz/Hzs-cr/>>
- [6] KOCOUREK, Otakar. *Firma SolarPlus*. [online]. [cit. 2011-12-08]. Dostupné z www: <<http://www.solarplus.cz>>
- [7] živnostenský rejstřík. [online]. [cit. 2011-12-08]. Dostupné z www: <<http://zivnostensky-rejstrik.cz/ing-otakar-kocourek-60694351/>>
- [8] Policie České republiky. [online]. [cit. 2012-03-01]. Dostupné z www: <<http://www.policie.cz/clanek/o-nas-policie-ceske-republiky-policie-ceske-republiky.aspx>>
- [9] Varování obyvatelstva v České republice [online]. [cit. 2012-03-07]. Dostupné z www: <<http://www.hzscr.cz/clanek/varovani-obyvatelstva-v-ceske-republice.aspx>>
- [10] ADAMEC, Vilém; TĚNOVSKÝ, Michal; HANUTKA, Zdeněk. *Integrovaný záchranný systém*. [CD-ROM] Ostrava: VUTB - Technická univerzita Ostrava, 2003. ISBN 80-248-0428-X.
- [11] *Ochrana lovků za mimořádných událostí* [online]. [cit. 2012-04-12]. Dostupné z www: <<http://www.viod.cz/editor/assets/download/publikace/OMU.pdf>>

- [12] *Pofáry v české republice* [online]. [cit. 2012-04-28]. Dostupné z www: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/udalosti/prirucky/proskoly/ochrana_cloveka.html#priloha22>
- [13] *Praha za jiná stav t protipovod ová hrazení* [online]. [cit. 2012-04-30]. Dostupné z www: <<http://www.blesk.cz/clanek/zpravy-udalosti-domaci/117933/praha-zacina-stavet-protipovodnove-hrazeni.html>>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

R	Česká republika
HZS	Hasičský záchranný sbor
IZS	Integrovaný záchranný systém
BRS	Bezpečnostní rada státu
NB	Česká národní banka
OPIS	operační a informační středisko
OS	operační středisko
G	generální ředitelství

SEZNAM OBRÁZK

Obrázek 1 Ukázka v-obecné výstrahy [Zdroj:9].....	15
Obrázek 2 Podíl zapojení slofek do IZS [Zdroj:10].....	21
Obrázek 3 len ní mimo ádných událostí [Zdroj:11]	26
Obrázek 4 Signál zkou-ka sirén [Zdroj:vlastní]	29
Obrázek 5 Signál pofární poplach [Zdroj:vlastní]	30
Obrázek 6 P ehled krizových stav vyhlá-ených v R [Zdroj:vlastní].....	33
Obrázek 7 Použití hasicích p ístroj [Zdroj:12].....	35
Obrázek 8 Protipovod ové hrazení [Zdroj:14].....	37

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 <i>Pofáry p ehled 1996 ó 2001</i> [Zdroj:13].....	36
---	----

SEZNAM P ÍLOH

P íloha P I *Obsah evakua ního zavazadla*

P íloha P II *Prost edky improvizované ochrany*

P ÍLOHA P I: OBSAH EVAKUA NÍHO ZAVAZADLA

P ÍLOHA P II: PROST EDKY IMPROVIZOVANÉ OCHRANY

